

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

3. februar 2000 *

I sag C-293/98,

angående en anmodning, som Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Oviedo (Spanien) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda)

mod

Hostelería Asturiana SA (Hoasa),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 1 i Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EFT L 248, s. 15),

* Processprog: spansk.

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af P.J.G. Kapteyn (refererende dommer), som fungerende formand for Sjette Afdeling, og dommerne G. Hirsch og H. Ragnemalm,

generaladvokat: A. La Pergola

justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

- Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda) ved advokat J.A. Suárez Lozano, Madrid

- Hostelería Asturiana SA (Hoasa) ved advokat L. Alvarez Fernández, som procesfuldmægtig, og advokat C. Flórez Menéndez, Oviedo

- den spanske regering ved statens advokat, S. Ortiz Vaamonde, som befuldmægtiget

- den tyske regering ved afdelingschef A. Dittrich, Forbundsjustitsministeriet, og kontorchef C.-D. Quassowski, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

- Det Forenede Kongeriges regering ved M. Ewing, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af barrister D. Alexander

- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved K. Banks og J. Crespo Carrillo, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 1. juli 1999 er afgivet mundtlige indlæg af Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (Egeda) ved advokat J.A. Suárez Lozano, af Hostelería Asturiana SA (Hoasa) ved advokat C. Flórez Menéndez, af den spanske regering ved S. Ortiz Vaamonde, af den franske regering ved fuldmægtig A. Maîtrepierre, Juridisk tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved K. Banks og M. Desantes Real, tjenestemand, der er udstationeret ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. september 1999,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved kendelse af 1. juni 1998, indgået til Domstolen den 29. juli 1998, har Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Oviedo i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 1 i Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EFT L 248, s. 15), navnlig af begrebet »tilgængeliggørelse for almenheden« og »modtagelse af almenheden«.

- 2 Spørgsmålet er rejst under en tvist mellem Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (selskab, der forvalter ophavsrettigheder for producerer af audiovisuelle værker, herefter »Egeda«) og Hostelería Asturiana SA (herefter »Hoasa«), som driver hotellet »Hotel de la Reconquista«.

Retsforskrifter

- 3 Artikel 1, stk. 2, litra a), i direktiv 93/83 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved 'tilgængeliggørelse for almenheden via satellit': den handling under radio- og tv-selskabets kontrol og ansvar at introducere

programbærende signaler, der er beregnet for almenheden i en ubrudt sendekæde, der fører op til satellitten og ned mod jorden.«

- 4 Direktivets artikel 1, stk. 3, bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved 'viderespredning pr. kabel': samtidig, uændret og uforkortet viderespredning til almenheden gennem kabel- eller mikrobølgesystemer af en trådbåren eller trådløs, herunder satellitfremført førstegangsudsendelse fra en anden medlemsstat af radio- eller fjernsynsprogrammer beregnet for almenheden.«

Faktiske omstændigheder

- 5 Hoasa har i det hotel, selskabet driver, installeret et anlæg til modtagelse af tv-programmer, der udsendes via jordbaseret transmission eller satellit, og som udelukkende vises for hotellets gæster.
- 6 Da Egeda fandt, at den ordning for udsendelse af audiovisuelle optagelser og andre værker, som var indeholdt i de tv-programmer, der blev tilbudt hotellets

gæster, var i strid med den konsoliderede affattelse af loven om intellektuelle ejendomsrettigheder — som godkendt ved kongeligt lovdekret nr. 1/1996 af 12. april 1996 (BOE nr. 97 af 22.4.1996, s. 14369) — hvorved direktiv 93/83 blev gennemført i spansk ret, anlagde Egeda sag med påstand om, at Hoasa ved dom, afsagt under en forenklet procedure, blev tilpligtet at ophøre med at videresprede de pågældende udsendelser i hotellets lokaler, blev pålagt forbud mod at genoptage en sådan viderespredning uden udtrykkelig tilladelse hertil fra Egeda samt pålagdes at erstatte Egeda det tab, denne havde lidt.

- 7 Ved den forelæggende ret bestred Hoasa, at hotellet foretog en »tilgængeliggørelse for almenheden« eller en »viderespredning pr. kabel« i den forstand, hvori disse udtryk anvendes i artikel 1 i direktiv 93/83.
- 8 I sin kendelse henviser den forelæggende ret navnlig til, at »det bestemmes i artikel 122, stk. 2, i den konsoliderede affattelse af den spanske lov om intellektuelle ejendomsrettigheder, at 'brugere af audiovisuelle optagelser, som benytter disse på en sådan måde, at de gøres tilgængelige for almenheden som omhandlet i lovens artikel 20, stk. 2, litra f) og g), er forpligtet til at betale producenterne af de audiovisuelle optagelser et rimeligt engangsbeløb ...'«. Det tilføjes i samme artikels stk. 3, at »retten til det rimelige engangsbeløb, som er omhandlet i stk. 2, udøves af de selskaber, som forvalter de intellektuelle ejendomsrettigheder ...«.
- 9 Den forelæggende ret tilføjer, at »ifølge lovens artikel 20, stk. 2, litra f), hvortil der henvises i artikel 122, stk. 2 — og hvilken bestemmelse i stævningen angives

som det retlige grundlag for søgsmålet — omfatter en tilgængeliggørelse for almenheden 'viderespredning, der via et af de kommunikationsmidler, som er nævnt i de foregående bestemmelser, foretages af en anden end ophavsmanden til det radio- eller tv-transmitterede værk'. Et af de kommunikationsmidler, som er nævnt i de foregående bestemmelser, nærmere betegnet i litra d), er udsendelse via satellit, mens litra e) omhandler viderespredning pr. kabel, hvorved litra d) ordret gentager definitionen af udsendelse eller 'tilgængeliggørelse for almenheden' via satellit i [direktivets] artikel 1, stk. 2, litra a) ...«.

Det præjudicielle spørgsmål

- 10 De nævnte omstændigheder er baggrunden for, at Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Oviedo har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 1, stk. 2, litra a), og artikel 1, stk. 3, i direktiv 93/83/EØF fortolkes således, at en hotelvirksomhed, der modtager tv-signaler via satellit eller jordbaseret transmission og sender disse pr. kabel til de enkelte værelser på hotellet, foretager en handling, der udgør en 'tilgængeliggørelse for almenheden' eller en 'modtagelse af almenheden'?«

- 11 Egeda, den tyske og franske regering samt Det Forenede Kongeriges regering har i det væsentlige gjort gældende, at Domstolen ikke på grundlag af direktiv 93/83 kan forsyne den forelæggende ret med de ønskede fortolkningsselementer, og at

det præjudicielle spørgsmål udelukkende bør løses på grundlag af bestemmelserne i national ret.

- 12 Ifølge Hoasa og den spanske regering er et hotels modtagelse af tv-signaler via satellit eller jordbaseret transmission og videresendelse af disse signaler pr. kabel til de enkelte værelser på hoteller ikke nogen »tilgængeliggørelse for almenheden« eller en »viderespredning pr. kabel« i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i artikel 1, stk. 2, litra a), og artikel 1, stk. 3, i direktiv 93/83.

- 13 Kommissionen har gjort gældende, at artikel 1, stk. 2, litra a), og artikel 1, stk. 3, ikke har til formål at løse spørgsmålet om, hvornår der foreligger en »tilgængeliggørelse for almenheden«, eller hvad der skal forstås ved »almenheden«. Direktiv 93/83 harmoniserer ikke alle nationale bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder eller hermed beslægtede rettigheder. Ifølge Kommissionen er Kongeriget Spanien forpligtet til at anvende Bernerkonventionen om beskyttelse af litterære og kunstneriske værker (som revideret i Paris den 24.7.1971 med senere ændringer af 28.9.1979, *Danmarks Traktater 1980*, s. 431). Efter Kommissionens opfattelse vil et hotels viderespredning af de af dette modtagne udsendelser til et større antal værelser ifølge konventionens artikel 11 og 11a kunne anses for en tilgængeliggørelse for almenheden, der kræver tilladelse fra de pågældende rettighedsindehavere.

- 14 Det skal først fastslås, at Rådet hvad angår tv-spredning af programmer inden for Fællesskabet på tværs af grænserne, navnlig via satellit og kabel, har vedtaget direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og

administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed (EFT L 298, s. 23).

- 15 Det skal endvidere fremhæves, at det udtales i femte betragtning til direktiv 93/83, at gennemførelsen af de fastsatte formål hvad angår grænseoverskridende udsendelse af programmer via satellit og viderespredning heraf pr. kabel fra andre medlemsstater »[stadig] hæmmes ... af en række forskelle i de nationale bestemmelser om ophavsret og en vis usikkerhed med hensyn til, hvad der er gældende ret«.

- 16 Som det fremgår af tolvte betragtning til direktiv 93/83, har direktivet til formål at supplere »de ... retlige rammer for oprettelsen af et audiovisuelt område, som er fastlagt i direktiv 89/552/EØF« med ophavsretlige bestemmelser.

- 17 Endelig skal det understreges, at direktiv 93/83 ifølge betragtning 32 og 33 kun tilsigter en minimumsharmonisering af bestemmelserne om ophavsrettigheder og hermed beslægtede rettigheder.

- 18 Som det fremgår af direktivets betragtning 34, foregriber direktiv 93/83 ikke fremtidige harmoniseringstiltag i forbindelse med ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder samt kollektiv varetagelse af sådanne rettigheder.

- 19 Det forelagte spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 1, stk. 2, litra a), og artikel 1, stk. 3, i direktiv 93/83 skal undersøges på grundlag af disse betragtninger.
- 20 Det skal i så henseende først bemærkes, at det fremgår af fjortende betragtning til direktiv 93/83, at formålet med direktivets 1, stk. 2, litra a), er at fjerne den retlige usikkerhed, som består med hensyn til, hvilke rettigheder der skal erhverves, og som lægger hindringer i vejen for programudsendelse via satellit, ved at fastlægge en definition på fællesskabsplan af, hvad der forstås ved tilgængeliggørelse for almenheden via satellit, hvilken definition også skal præcisere det sted, hvorfra tilgængeliggørelsen sker.
- 21 Det fremgår af samme betragtning, at en sådan definition er nødvendig for at forhindre, at flere nationale lovgivninger anvendes samtidig på en og samme udsendelse.
- 22 Artikel 2 i direktiv 93/83 bestemmer, at medlemsstaterne skal give en ophavsmand eneret til at tillade tilgængeliggørelse for almenheden via satellit af ophavsretligt beskyttede værker i overensstemmelse med bestemmelserne i direktivets kapitel II.
- 23 For det andet skal det fremhæves, at bestemmelserne i direktiv 93/83 om viderespredning pr. kabel er forskellige fra bestemmelserne om viderespredning via satellit.

- 24 Det fremgår af artikel 8 i direktiv 93/83 og af dettes betragtning 27, at medlemsstaterne ikke efter direktivet er forpligtet til at indføre en særlig ret til viderespredning pr. kabel eller til at fastlægge indholdet af en sådan ret. Direktivet forpligter alene medlemsstaterne til at påse, at viderespredning pr. kabel af radio- og tv-udsendelser fra andre medlemsstater på deres territorium sker under overholdelse af gældende bestemmelser vedrørende ophavsret og hermed beslægtede rettigheder.
- 25 Det følger af de anførte betragtninger, at artikel 1, stk. 2, litra a), og artikel 1, stk. 3, i direktiv 93/83 ikke indeholder nogen elementer, der giver grundlag for en besvarelse af spørgsmålet om, hvorvidt en hotelvirksomheds modtagelse af tv-signaler via satellit eller jordbaseret transmission og videresendelse heraf pr. kabel til de enkelte værelser på hotellet er en »tilgængeliggørelse for almenheden« eller en »modtagelse af almenheden«.
- 26 Denne fortolkning støttes i øvrigt af forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, som Kommissionen fremsatte den 21. januar 1998 (EFT C 108, s. 6).
- 27 Det fremgår af femtende betragtning til dette forslag, at det tilsigter at harmonisere retten til at tilgængeliggøre værker for almenheden i de tilfælde, hvor det ikke er sket i gældende fællesskabslovgivning.

- 28 Ifølge forslaget artikel 3, stk. 1, tillægger medlemsstaterne ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbåren eller trådløs tilgængeliggørelse for almenheden af originaler og kopier af deres værker, herunder til rådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.
- 29 Der må herefter gives det svar, at spørgsmålet om, hvorvidt en hotelvirksomheds modtagelse af tv-signaler via satellit eller jordbaseret transmission og videresendelse heraf pr. kabel til de enkelte værelser på hotellet er en »tilgængeliggørelse for almenheden« eller en »modtagelse af almenheden«, ikke er reguleret i direktiv 93/83, hvorfor spørgsmålet må afgøres på grundlag af national ret.

Sagens omkostninger

- 30 De udgifter, der er afholdt af den spanske, den tyske og den franske regering, af Det Forenede Kongeriges regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt af Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Oviedo ved kendelse af 1. juni 1998, for ret:

Spørgsmålet om, hvorvidt en hotelvirksomheds modtagelse af tv-signaler via satellit eller jordbaseret transmission og videresendelse heraf pr. kabel til de enkelte værelser på hotellet er en »tilgængeliggørelse for almenheden« eller en »modtagelse af almenheden«, er ikke reguleret i Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel, hvorfor spørgsmålet må afgøres på grundlag af national ret.

Kapteyn

Hirsch

Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. februar 2000.

R. Grass

J.C. Moitinho de Almeida

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling